

Pomoć u okviru međunarodne suradnje u kaznenim stvarima za praktičare

Europska pravosudna mreža i Eurojust

**Što možemo učiniti za
Vas?**

6. svibnja 2014.

Uvod

Ovaj dokument je rezultat udruženih napora zajedničke radne skupine (EPM-Eurojust ZRS), a njegov cilj je pomoći praktičarima prilikom odlučivanja treba li određeni predmet rješavati EPM ili Eurojust. Dokument također osigurava da EPM i Eurojust učinkovito i djelotvorno rješavanje predmete koji su u nadležnosti EPM i Eurojusta te doprinosi sprječavanju umnožavanja posla.

Praktičarima iz pravosudnih tijela država članica ovaj dokument ujedno daje podatke o pomoći koju EPM i Eurojust pružaju u okviru međunarodne pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, kao i o podatke o Nacionalnom koordinativnom sustava Eurojusta (NKSE).

Ovaj dokument ne zamjenjuje domaće propise ili smjernice o raspodjeli predmeta između EPM-a i Eurojusta.

I Što je Europska pravosudna mreža?

EPM je mreža nacionalnih kontakt osoba namijenjena olakšavanju pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.

Nacionalne kontakt osobe su državni odvjetnici, suci istrage ili druge osobe koji rade skoro isključivo na predmetima međunarodne pravosudne suradnje. Nacionalne kontakt osobe imenuje svaka država članica iz središnjih ili drugih tijela nadležnih za predmete međunarodne pravosudne suradnje, kako u odnosu na tzv. opća kaznena djela, tako i u odnosu na tzv. za određene oblike teških kaznenih djela poput organiziranog kriminala, korupcije, trgovine drogom i terorizma. EPM se sastoji od preko 300 nacionalnih kontakt osoba u 28 država članica. Svaka država članica između kontakt osoba imenuje nacionalnog predstavnika za EPM. Svaka država članica također imenuje predstavnika za tehnička pitanja u čijoj nadležnosti je primjena elektroničkih alata Europske pravosudne mreže.

Tajništvo EPM-a, sa sjedištem u Haagu, predstavlja upravno tijelo EPM-a. Kako bi se osigurala bliska suradnja Eurojusta i EPM-a, Tajništvo čini dio osoblja Eurojusta, ali djeluje kao zasebna jedinica. Tajništvo Eurojusta je između ostalog, odgovorno za pružanje podrške nacionalnim kontakt osobama u ispunjavanju obveza, uspostavljanju, održavanju i poboljšavanju internetske stranice EPM-a i e-alate, kao i za upravljanje EPM-om.

Za više informacija o Tajništvu Eurojusta posjetite internetsku stranicu http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Secretariat.aspx ili kontaktirajte Tajništvo EPM-a na ejn@eurojust.europa.eu.

Što EPM može učiniti za Vas?

Ako Vam je potrebna pomoć EPM-a, kontaktirajte kontakt osobe u Vašoj državi ili kontakt osobu države koja je uključena u Vaš predmet. Više podataka o kontakt osobama možete pronaći na internetskoj stranici EPM-a (<http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/>) u području s ograničenim pristupom. Pristup možete dobiti preko državnih tijela Vaše države.

EPM treba koristiti u sljedećim slučajevima:

- ***Za utvrđivanje nadležnih tijela u inozemstvu s ciljem omogućavanja neposredne komunikacije***

Na internetskoj stranici EPM-a (www.ejn-crimjust.europa.eu) možete pronaći elektronički atlas koji se koristi u predmetima međunarodne pravne pomoći (MLA) te elektronički atlas koji se koristi u predmetima europskih uhiđenih naloga (EAW). Ovi atlas i će Vam pomoći u pribavljanju podataka o adresama i brojevima telefona/telefaksa nadležnih tijela koja se nalaze u inozemstvu. Glavni dijelovi atlasa su prevedeni na sve službene jezike Europske unije.

Ako pomoću atlasa ne uspijete pribaviti potrebne kontakt podatke možete se obratiti kontakt osobi u Vašoj državi članici. Popis kontakt osoba EPM-a je zaštićen lozinkom iz sigurnosnih razloga, ali mu mogu pristupiti kontakt osobe e EPM-a Vaše države članice. Prema tome, ako Vam je potrebna pomoć u uspostavljanju kontakta s EPM-om u drugoj državi članici, najbolji je način obratiti se jednoj od svojih nacionalnih kontakt osoba EPM-a.

- ***Za olakšavanje pravosudne suradnje***

Ako su Vam potrebni podaci o uvjetima zahtijevanja međunarodne pravne pomoći od druge države članice u konkretnom predmetu, možete se obratiti kontakt osobama u Vašoj državi članici ili upotrijebiti odgovarajuće sekcije na internetskoj stranici EPM-a:

- ✓ *prilikom upućivanja zamolnice-* u svrhu dobivanje detaljnijih podataka o uvjetima propisanim zakonom zamoljene države članice ili u svrhu raspravljanja o posebnim načinima izvršenja zamolnice sukladno članku 4. EU 2000 MLA Konvencije. *Kompendij* koji se nalazi na internetskoj stranici EPM-a omogućuje Vam izradu zamolnice elektroničkim putem;
- ✓ *prilikom izvršavanja zamolnice* - u svrhu pribavljanja dodatnih podataka ili u svrhu omogućavanje pravilnog izvršenja zamolnice;
- ✓ *prilikom kašnjenja s izvršenjem ili odbijanja izvršenja zamolnice-* u svrhu provjere faze izvršavanja zamolnice u zamoljenoj državi i/ili u svrhu ubrzavanja izvršenja zamolnice posredstvom nacionalne kontakt osobe ; ili

- ✓ *prilikom izdavanja europskog uhiđenog naloga* - možete koristiti obrazac koji se nalazi u sekciji "europski uhiđbeni nalog" na internetskoj stranici EPM-a gdje također možete naći podatke o izvršenju europskog uhiđenog naloga, praktične podatke o obrascima, izjave i obavijesti drugih država članica;
- ✓ *kada trebate u kratkom roku pribaviti podatke o europskim uhiđenim nalogima ili međunarodnoj pravnoj pomoći* ;
- ✓ *kada su Vam potrebni podaci o statusu implementacije instrumenata EU u području pravosudne suradnje ili odgovarajućih praktičnih dokumenata* (npr. podaci o izjavama pojedinih država članica, priručnici, izvješća o provedenoj evaluaciji) možete koristiti knjižnicu EPM koja se nalazi na slijedećoj internetskoj adresi : <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx>

- ***Za olakšavanje razmjene podataka između pravosudnih tijela***

Kontakt osobe EPM-a, kao državni odvjetnici i suci istrage, često su u mogućnosti da brzo i neslužbeno razmjenjuju podatke o istrazi ili postupcima koji su u tijeku, o rezultatima postupka, osobama lišenim slobode, trajanju pritvora/istražnog zatvora, kao i o odlukama pravosudnih tijelima u konkretnom predmetu. Ovakvom razmjenom podataka može se u nekim predmetima izbjeći slanje službene zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć. Stoga, kada Vam tijekom Vaše istrage ili postupaka trebaju takvi podaci, a naročito u hitnim predmetima, stupite u kontakt s kontakt osobom EPM-a te navedite zašto su Vam potrebni ti podaci te ukratko opišite Vašu istragu ili postupak, a sve pod uvjetom da propisi Vaše države dozvoljavaju takvo postupanje.

- ***Za dobivanje informacija o istražnim mjerama***

Internetska stranica EPM-a u sekciji "Fiches Belges" ("Belgijski obrasci") sadrži pregled relevantnih domaćih propisa koji reguliraju dokazne radnje u području međunarodne pravne pomoći. Kada Vam ti podaci nisu dovoljni uputite pitanje nacionalnim kontakt osobama EPM-a.

II Što je Eurojust?

Eurojust je tijelo Europske unije osnovano 2002. godine s ciljem poticanja i poboljšavanja koordinacije i suradnje između nadležnih tijela država članica kada postupaju u teškom prekograničnom kriminalu poput organiziranog kriminala, korupcije, trgovine drogom i terorizma.

Sjedište Eurojusta nalazi se u Haagu. Eurojust ispunjava svoju osnovnu zadaću time što olakšava međunarodnu pravnu pomoć i izvršenje instrumenata uzajamnog priznavanja, poput europskog uhiđenog naloga.

Aktivnosti Eurojusta uglavnom se odnose na suradnju između nadležnih državnih tijela država članica. Međutim, Eurojust također može surađivati s trećim državama.

Što Eurojust može učiniti za Vas?

Ako Vam je potrebna pomoć Eurojusta, kontaktirajte Vaš nacionalni ured pri Eurojustu. Posjetite internetsku stranicu Eurojusta za više informacija:

<http://eurojust.europa.eu/Pages/home.asx>

Eurojust može ponuditi širok spektar oblika praktične pomoći:

- ***Olakšavanje pravosudne suradnje***

Eurojust pruža podršku nacionalnim tijelima putem nacionalnih članova, njihovih zamjenika i pomoćnika, koji mogu olakšati kontakt između istražnih tijela i tijela kaznenog progona u složenim predmetima, hitnim predmetima ili u predmetima u kojima drugi kanali za suradnju nisu prikladni ili nije vjerojatno da će dati rezultate u potrebnom vremenskom roku.

Eurojust može pružiti pomoć u dobivanju informacija o statusu zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć ili izvršenju instrumenata uzajamnog priznavanja kada se drugi kanali komunikacije (tj. izravni kontakt između državnih tijela ili drugi kanali komunikacije) pokažu neuspješnim.

Eurojust također može pružiti pomoć u slučajevima gdje je zahtjeve za međunarodnu pomoć i instrumente uzajamnog priznavanja neophodno hitno izvršiti. S obzirom da je osnovna zadaća Eurojusta olakšavanje pravosudne suradnje, drugi su kanali otvoreni za razmjenu policijskih informacija te u obavještajne svrhe.

Eurojust prima informacije od nizu istraga i progona koji su u tijeku u državama članicama. Kada Eurojust primi takve informacije, u mogućnosti je da pruži nadležnim državnim tijelima informacije o relevantnim neriješenim predmetima u drugim državama članicama.

Eurojust također može pružiti podršku praktičarima provjerom prijedloga zahtjeva za međunarodnu pomoć ("provjera kvalitete").

- ***Pružanje pomoći u sprječavanju ili rješavanju sukoba nadležnosti***

U slučajevima gdje više od jedne države članice ima nadležnost, od Eurojusta je moguće, da bi se spriječili ili riješili sukobi nadležnosti, zatražiti neobvezujuće mišljenje o tome koja se država članica nalazi u boljem položaju za provođenje istrage ili kaznenog progona.

- ***Koordinacija istraga ili progona***

S obzirom na strukturu i razinu iskustva u pravosudnoj suradnji, Eurojust se nalazi u povoljnom položaju da pruži pomoć u predmetima kada je neophodna koordinacija aktualnih istraga u dvije ili više država članica i to razmjenom relevantnih informacija o

predmetima. Eurojust također pomaže pri utvrđivanju trebaju li države članice nastaviti s odvojenim istragama ili trebaju koncentrirati istrage i postupke u jednoj ili više država članica.

Pored toga, Eurojust pruža pomoć u raspravama i dogovorima između uključenih država članica o tome kako i kada poduzeti zajedničku akciju ili progon.

- ***Organiziranje i pružanje podrške koordinacijskim sastancima i koordinacijskim centrima***

Eurojust može organizirati u Haagu ili drugdje koordinacijske sastanke između istražitelja, državnih odvjetnika i istražnih sudaca iz različitih država članica. Koordinacijski sastanci ponekad uključuju predstavnike pravosudnih tijela ili tijela za provedbu zakona iz trećih država, Europolu i OLAF-a.

Koordinacijski sastanci predstavljaju vrlo korisna sredstva koja praktičarima omogućavaju razmjenu informacija o povezanim istragama i planiranje zajedničke akcije na svom jeziku. Pitanja čije bi rješavanje u tradicionalnim shemama suradnje moglo potrajati i zahtijevati značajne resurse se često mogu brzo riješiti tijekom ovakvih sastanaka.

Eurojust trenutno snosi troškove smještaja u Haagu i putne troškove za dva sudionika iz svake države članice. Eurojust također može organizirati koordinacijske centre, koji za cilj imaju pružanje podrške i koordiniranje zajedničkih akcija (koje se često dogovore tijekom koordinacijskih sastanaka) koje je neophodno provesti istodobno u različitim državama članicama. Koordinacijski centri osiguravaju prijenos i koordinaciju informacija u stvarnom vremenu između nadležnih tijela tijekom poduzimanja potrebnih radnji, na primjer, kada je potrebno istovremeno obaviti kućne pretrage u različitim državama. Koordinacijski centri također omogućavaju rješavanje mogućih pitanja koja se jave tijekom izvršenja europskog uhiđenog naloga ili pretraga i oduzimanja predmeta putem dopuna i izmjena zamolnica ili naloga.

- ***Olakšavanje i pružanje podrške zajedničkim istražnim timovima***

Eurojust može pružiti podršku i olakšati uspostavljanje, funkcioniranje i vrednovanje zajedničkih istražnih timova (ZIT-ova). Eurojust može identificirati pogodne predmete za uspostavljanje ZIT-ova, može pružiti korisne pravne i praktične informacije, npr. o nacionalnim zakonima, praktičnim preprekama i najboljoj praksi, a može pružiti i pomoć u izradi nacrtu sporazuma o ZIT-u i operativnih plana djelovanja. U slučajevima kada se to smatra korisnim, nacionalni članovi Eurojust također mogu sudjelovati u ZIT-ovima.

Eurojust također može pružiti financijsku podršku za pokrivanje nekih troškova koji nastanu u vezi ZIT-ova i/ili opreme, poput mobilnih telefona. Za više informacija posjetite web-mjesto ispod:

<http://eurojust.europa.eu/Practitioners/Eurojust-Support-JITs/JITs/Pages/history.aspx>

- **Koordiniranje i olakšavanje zahtjeva za pravosudnu suradnju prema i od trećih država**

Ako trebate kontaktirati nadležno tijelo u trećoj državi, možete se obratiti svojoj nacionalnoj službi za pomoć pri Eurojustu. Eurojust ima kontaktne točke u oko trideset trećih država (uključujući Argentinu, Brazil, Indiju, Tajland, Rusku Federaciju i Ukrajinu).

Pored toga, Eurojust ima zaključene sporazume o suradnji s Norveškom, SAD-om, Islandom, Švicarskom, Bivšom Jugoslavenskom Republikom Makedonijom i Lihtenštajnom. Takvi sporazumi mogu uključivati i razmjenu osobnih podataka. Također, državni odvjetnici za vezu iz Norveške i SAD-a su postavljeni u Eurojustu.

Više informacija je dostupno na web-mjestu Eurojusta na:

<http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/Pages/agreements-concluded-by-eurojust.aspx>

III Kakva je uloga NKSE-a?

NKSE se trenutno implementira u državama članicama. NKSE ima dvije glavne funkcije: 1) osiguravanje koordinacije poslova koje obavljaju različiti nacionalni predstavnici/kontakt osobe/stručnjaci imenovani za borbu protiv kriminala, uključujući nacionalnog dopisnika za EPM i do tri kontaktne točke EPM-a; i 2) olakšavanje obavljanja zadataka Eurojusta u državama članicama. Kada se imenuje više nacionalnih predstavnika za Eurojust, jedan od njih će biti odgovoran za funkcioniranje NKSE-a.

NKSE-u su povjereni, između ostalog, zadaci 1) osiguravanja da Eurojustov sustav za upravljanje slučajevima prima informacije vezane za dotičnu državu članicu na učinkovit i pouzdan način, 2) pomaganja nacionalnim pravosudnim tijelima i praktičarima da odrede je li za neki slučaj potrebna pomoć Eurojusta ili EPM-a i 3) pomaganje nacionalnim članovima Eurojusta pri identificiranju nadležnih tijela za izvršenje zahtjeva za pravosudnu suradnju i instrumente uzajamnog priznavanja.

IV EUROJUST ili EPM - koji put izabrati?

I Eurojust i EPM Vam stoje na raspolaganju. U slučaju da niste sigurni koga kontaktirati, nije bitno jer nacionalni ured pri Eurojustu i kontaktne točke EPM-a mogu lako surađivati. Zaključno, institucionalni okvir će osigurati da Vaš zahtjev za podršku bude predan najprikladnijem akteru. Prema tome, nema potrebe da isti problem upućujete obama tijelima.